

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

*Jullie sloegen mij en ik viel,
maar de Heer heeft mij geholpen.
De Heer is mijn sterkte, mijn lied,
Hij gaf mij de overwinning.
De rechterhand van de Heer doet machtige daden,
de rechterhand van de Heer verheft mij.
Ik zal niet sterven, maar leven
en de daden van de Heer verhalen.*
Ps 118: 13-14, 15b-17

We lazen vandaag een gedeelte van Psalm 118 met elkaar: een loflied dat geschreven is om te zingen in beurtrollen. Het lied is bedoeld als een dialoog met strofen en refreinen. Vermoedelijk zongen groepen pelgrims het elkaar toe, wanneer ze met Pesach naar Jeruzalem trokken. En ook wij mogen de woorden van dit lied herhalen en ze aan elkaar blijven vertellen: hoor gejubel om de overwinning, want de Heer heeft wonderen verricht! Dit is de dag van de Heer! Laten wij zingen, en blij zijn, want de Heer heeft ons gered! (Ps 118:15,24-25).

Vandaag vieren we het feest van de opstanding met elkaar. Dat Gods bevrijdende hand in die ene nacht alles heeft omgekeerd. De banden van de dood verbroken, het leven dat opstaat. Hoe ervaar jij het wonder van Pasen? Heb jij de stem van de Heer gehoord, hoe hij ook jou roept om op te staan uit je verdriet? Hoe de Heer ook ons bij de naam noemt om te getuigen dat Jezus de Levende is, de Opgestane? Vandaag lazen we het Paasverhaal van Mattheüs met elkaar. Op indrukwekkende wijze vertelt Mattheüs hoe Jezus de dood overwonnen heeft. Zelfs sterke bewakers met wapens kunnen het niet tegenhouden. Machtig als nooit tevoren breek het licht door het duister heen. De steen is weggerold, het graf leeg.

‘Na de sabbat, toen de morgen aanbrak van de eerste dag van de week’ (Matt 28:1). Zo begint het Paasverhaal in het Mattheüsevangelie. Bij het dagen van die nieuwe dag, het licht dat doorbreekt, is er van alles aan de hand. Er is veel beweging rond het graf. Want Mattheüs heeft het over twee groepen: over bewakers die verschrikt en bang van het graf naar de stad trekken, en over twee vrouwen die naar het graf komen kijken.

Ik begin bij die twee vrouwen. Mattheüs heeft het over Maria van Magdala en de andere Maria. Daarmee wordt bedoeld: Maria, de moeder van Jacobus en Jozef. Als we een klein eindje teruggaan, en kijken naar de verzen 57-61 in hoofdstuk 27, dan blijkt dat beide vrouwen erbij waren geweest. Met eigen ogen hadden ze gezien hoe Jezus twee dagen eerder bij het vallen van de avond van kruis werd genomen en door Jozef van Arimatea in een nieuw uitgehouwen rotsgraf werd gelegd. Ze hadden zijn gebroken en doorstoken lichaam gezien. Deze Jozef, die ook een leerling van Jezus was, had hem teder in linnen doeken gewikkeld en hem een laatste rustplaats gegeven. In doeken gewikkeld: zoals Jezus ter wereld kwam, zo eindigt zijn leven ook. ‘Een grote steen’, zo vertelt Mattheüs in vers 61 wordt voor de ingang van het graf gewenteld. Een steen als beeld van samengekit verdriet, geslotenheid, de zwaarte van de dood. Een doodlopend pad.

Helemaal alleen bleven ze achter: Maria van Magdala en de andere Maria. Murw geslagen door wat ze allemaal gezien hebben, gaan ze tegenover het graf zitten (*kathēmai*). Zwijgend, verzonken in verdriet zitten ze daar. Niets anders meer weten dan neerzitten en voor je uitstaren: wie een groot verlies heeft meegemaakt – een dierbare die je uit handen moest geven, een te grote last die je moest dragen of een teleurstelling die zo zwaar is dat opnieuw opstaan niet voor te stellen is, kent dat gevoel van verslagenheid, de leegte, niet meer weten hoe je verder moet.

Twee dagen later hebben ze zich bij elkaar geraapt en gaan de vrouwen vroeg in de morgen op weg naar het graf. Op de plaats waar hun meester begraven ligt, willen ze om hem rouwen. Ze voelen zo'n behoefte om dicht bij hem te zijn. Bij zijn graf willen ze samen stil zijn, huilen, schreeuwen om hem. Maar ze zijn daar niet alleen. En opnieuw doen we even een stapje terug, naar de laatste verzen van hoofdstuk 27.

Daar lezen we vanaf vers 62 dat de hogepriesters en Farizeeën er niet gerust op zijn. 'De volgende dag, na de voorbereidingsdag', schrijft Mattheüs. Op Sabbat nota bene waren ze naar Pilatus gegaan. En opnieuw druipen hun woorden van de haat en minachting. 'Die misleider', zo stellen ze, had gezegd dat hij na drie dagen uit de dood zou opstaan (Matt 27:63). Ze smeken Pilatus om drie dagen lang bewakers bij het graf op te stellen, want zijn leerlingen zouden wel eens kunnen proberen om midden in de nacht zijn lichaam weg te halen, en dan zullen ze aan het volk wijs maken dat hij is opgestaan. Opnieuw werkt Pilatus met ze mee. Het graf wordt verzegeld en er worden bewakers opgesteld. Ze denken dat ze alles goed dichtgetimmerd hebben.

Maar op die nieuwe dag na de Sabbat keert alles zich om. 'Zie, het geschiedde', met die woorden in vers 2 duidt Mattheüs aan dat er nu iets groots staat te gebeuren. De aarde begint te beven, omdat een engel van de Heer uit de hemel neerdaalt. Het schudden van de aarde is typisch voor het Mattheüsevangelie. Wanneer Jezus sterft aan het kruis, dan siddert de aarde; de hele schepping is in rep en roer. We lezen het in Matt 27:51: "op dat moment scheurde in de tempel het voorhangsel van boven tot onder in tweeën, en de aarde beefde en de rotsen spleten". Ook de aarde schreeuwt als Gods Rechtvaardige sterft. De bergen, de hoogten en de diepten: ze trillen en beven.

En nu schudt de aarde opnieuw. Een paar dagen eerder hadden de twee vrouwen voor het gesloten graf gezeten. En nu is daar een engel, die bovenop de weggerolde steen is gaan zitten. Een prachtig beeld, dat mij doet glimlachen. Voor de tweede keer gebruikt Mattheüs het woord 'zitten' (*kathēmai*). Die grote, zware steen, is een zitbank geworden voor een engel. Het licht waarmee hij de opstanding van de Levende aankondigt, is zo helder en fel als bliksemlicht. De bewakers kunnen het niet tegenhouden, hoezeer ze zich ook verzetten.

Letterlijk vertaald staat er in vers 4 dat zij 'heen en weer geschud worden' (*seioo* = schudden, beven). Zoals de aarde beeft en davert, zo sidderen ze van angst. Ze raken dusdanig in paniek dat ze als dood neervallen. Op prachtige wijze vertelt Mattheüs dat de levenden die een dode moeten bewaken, zelf worden als een dode mensen. En dat hij die dood was, weer levend is geworden. Het weergaloze licht is niet te stuiten. Het is sterker dan de dood, en machtiger dan de duisternis. Denk aan de woorden uit Psalm 118:

*De rechterhand van de Heer verheft mij,
de rechterhand van de Heer doet machtige daden.
Ik zal niet sterven maar leven.
Hij heeft mij niet prijsgegeven aan de dood.*
Ps 118:16-17a, 18b

In de chaos van wat daar gebeurt, de aarde die beeft, de doodsangst van de bewakers, is de weg weer vrijgemaakt. Nu richt de engel zich tot de vrouwen. En zijn woorden zijn bemoedigend en troostend, bedoeld om hen weer op weg te zetten:

*Wees niet bang, ik weet dat jullie Jezus de gekruisigde zoeken.
Hij is niet hier, hij is opgestaan zoals hij heeft gezegd.*
Matt 28:5-6

De engel gebaart naar de plaats waar zijn lichaam gelegen heeft. Jezus is niet op de plaats waar mensen hem te ruste hebben gelegd. Het graf, dat verzegeld en bewaakt werd door mensen is leeg. Eens en voorgoed heeft God het handelen van mensen doorkruist; met zijn rechterarm trok hij zijn zoon uit de diepte van de dood. Hij is de Messias, de Opgestane Christus, de Levende.

De vrouwen worden door de engel in beweging gezet: ze moeten naar Galilea gaan, naar de andere leerlingen. Nog eens herhaalt de engel het wonder: 'Hij is opgestaan uit de dood' (Matt 28:7). Ook deze vrouwen worden uit hun ellende omhooggetrokken: ze worden in beweging gezet om door te geven wat de engel heeft gezegd. Maar ze kunnen het nog niet ten volle bevatten. In 'vrees' en 'grote blijdschap', schrijft Mattheüs in vers 8, gaan ze op weg.

Als een mens geroepen wordt door een stem van Godswege, dan worden we goed door elkaar geschud. De schrik om het onbekende, die stem die ons bevraagt, die ons tegen onze eigen wil en vermogens in, in beweging zet. En tegelijkertijd de blijdschap, de vreugde om het nieuwe bestaan in Christus dat langzaam en stap voor stap door begint te dringen. Op je weg door het leven kun je hem ontmoeten, in het zonlicht dat door het duister breekt, een groet, een stem die je aanstoot en bevrijd van je angsten. Het woord van Godswege, door profeten en engelen herhaald: Wees niet bang! Zo was het ook voor die vrouwen. Haastig zijn ze weggegaan van het graf.

En dan gebeurt het. Een tweede wending. Opnieuw valt het woordje 'zie' (Matt 28:9). Op hun weg loopt Jezus hen tegemoet. Hij groette hen zegt Mattheüs: zo alledaags en gewoon, alsof het niets bijzonders is. Ze herkennen hem onmiddellijk, en vallen voor zijn voeten neer. Net als de engel, zegt ook Jezus dat ze niet bang hoeven te zijn. Maar nu komen de woorden van de opgestane Heer zelf, en dringt het diep door tot hun bedroefde harten. Nu worden ze door Jezus zelf op weg gestuurd. De wanhoop wijkt, de angst verdwijnt. Een diepe vreugde vervult hen. Ze moeten naar de andere leerlingen gaan, naar Galilea. Daar zullen ook de broeders hem zien.

Het kan overkomen: dat je zomaar en onverwachts de Levende, de Opgestane ontmoet op je weg. Dat je ondanks je angsten en verdriet in een nieuwe richting wordt gestuurd. Maria van Magdala en Maria, de moeder van Jacobus en Jozef, hoorden bij de eerste geloofsgetuigen. En terwijl zij op weggaan naar Galilea om te getuigen dat Jezus leeft,

dat Hij de overwinning heeft behaald, zijn de bewakers ook ontwaakt en gaan zij terug naar de stad, naar Jeruzalem, om de hogepriesters te vertellen over hun mislukking en falen om het graf te bewaken. Er wordt druk vergaderd en ze gooien het op een akkoordje: in ruil voor geld, zullen ze vertellen dat zijn leerlingen zijn lichaam hebben weggehaald (Matt 28:11-15).

Maar het goede nieuws is niet te stoppen of te stuiten. Dat lezen we in de verzen 16-20. Hij is waarlijk opgestaan uit de dood. Het is Pasen. De leerlingen gaan naar Galilea, naar de berg waar Jezus hen onderwezen heeft, de plaats waar hun ogen opengingen voor het koninkrijk der hemelen, de schepping zoals God het ziet, waar verzoening is en vrede onder mensen. In de groene heuvels van Galilea, daar waar alles begonnen was, ontmoeten ze hem opnieuw. Op de berg zien ze de opgestane Heer, verheven in het licht van de nieuwe morgen. Schitterend en stralend. Daar luisteren ze opnieuw naar zijn stem. Daar onderwijst hij hen opnieuw.

Net als de vrouwen brengen de leerlingen hem eer, al is de twijfel niet bij iedereen weggenomen. En nu worden ook zij geroepen om Paasmensen te zijn. 'Ga op weg' (Matt 28:19), zo zijn de woorden van Jezus, en 'maak alle volkeren tot mijn leerlingen'. Doop ze in de naam van de Vader en van de Zoon en de heilige Geest. Deze boodschap van licht en bevrijding moet dwars door alle culturen en volken heengaan. Dat Hij de levende is, dat Hij is opgestaan en dat alle mensen, waar ook ter wereld, geroepen zijn om Paasmensen te zijn: mensen die getuigen dat het leven sterker is dan de dood, de liefde sterker dan de haat, zijn vrede sterker dan alle oorlog.

Het evangelie van Mattheüs eindigt troostend: 'Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van de wereld' (Matt 28:20). Die woorden mogen ook ons troosten, gemeente: De Opgestane is met ons, elke dag. Hij laat ons niet alleen, maar hij stuurt ons wel op weg, om te getuigen en te zingen van hem, om lief te hebben zoals hij liefhad. Om steeds weer op te staan ondanks angsten en teleurstellingen en zijn mensen te zijn. Elke dag van ons leven.

Zing dus voor de Heer, want Hij leeft!
De Heer is opgestaan. Halleluja!
Amen.